No. 460

cc: A
DGPZ

DIE

M via DGES en S

6 maart 1959

Verhouding tussen de Raad en de Commissie in de EEG.

1. Het incident over de publikatie van het rapport van de Commissie over de Europese Economische Associatie is slechts het zoveelste en meest recente bewijs van het feit, dat de verhouding tussen de Commissie en de Raad niet is zoals deze moet zijn. Aangezien mij de verhouding tussen de Raad en de Commissie reeds lange tijd onbevredigend voorkomt en ik om die redenen met een reeks mensen daarover heb gepraat en bovendien eens heb nagegaan hoe de verhoudingen bij de KSG liggen tussen de Hoge Autoriteit en de Raad, moge ik mij veroorloven hieronder iets nader op dit probleem in te gaan. en U enkele voorstellen te doen teneinde mogelijkerwijs tot een verbetering te komen.

2. Wat het meest opvalt in het gedrag van de Commissie ten opzichte van de Raad is, dat zij zich op allerlei manieren tegenover de Raad tracht sterk te maken en zich daarnaast zoveel mogelijk onafhankelijk van de Raad probeert te maken, daarbij onvoldoende realiserend dat het overgrote deel van de beslissingen in Gemeenschapsverband door de Raad moet worden genomen en dat de Raad dus voor de Commissie verreweg de belangrijkste partner in het spel is.

Wat eveneens opvalt in de houding van de Raad tegenover de Commissie is, dat vele leden uit de Raad wel steeds kritischer worden tegenover de Commissie, maar dat zij vrijwel geen enkel initiatief of actie ondernemen om bepaalde problemen die zich voortslepen tot een oplossing te brengen of om bepaalde beleidsproblemen behoorlijk te bespreken tezamen met de Commissie, teneinde tot conclusies te komen.

Ik moge deze beide stellingen thans iets nader adstrueren.

3. Wat de Commissie betreft is het opvallend hoezeer zij haar ideeën, haar programma en het beleid dat zij aan het ontwerpen is, openhartig uiteenzet en bespreekt met het Parlement, doch zulks nimmer doet met de Raad. Tegen het eerste behoeft geen bezwaar te bestaan, indien het gesprek met de Raad ook maar plaats vond. Het is mij opgevallen, nu ik een paar keer in Luxemburg ben geweest, hoezeer daar de Hoge Autoriteit, die ook uitvoerig met het Parlement spreekt, ook allerlei beleidsproblemen uitvoerig met de Raad discussiëert.

Ook het Economisch en Sociaal Comité wordt thans zeer uitvoerig ingeschakeld, veel uitvoeriger dan het Verdrag vraagt. Ik schreef U hierover reeds een aantekening.

- De -

© NA, 2.05.118, Buitenlandse Zaken, Blok 2, 1955-1964 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 21000
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S01837

De drang om zelfstandiger tegenover de Raad te staan en een meer preponderante positie, ook naar buiten voor zichzelf op te eisen, is zonneklaar gebleken in het gedrag van de Commissie bij de onderhandelingen over de Vrijhandelszone. Vooral nu de Commissie een zo weinig inhoudsvol rapport van zo grote lengte heeft opgesteld, blijkt duidelijker dan ooit dat het de Commissie er niet om ging om bepaalde ideeën die zij had, te doen aannemen (het rapport bevat nauwelijks ideeën), maar dat het er haar primair om ging een mooie rol te spelen.

In deze sfeer past geheel dat de Commissie thans doende is en tracht allerlei problemen, welke direct betrekking hebben op de uitvoering van het Verdrag, zoveel mogelijk af te doen en te regelen op ambtelijk niveau met deskundigen, in plaats van, zoals waarschijnlijk effectiever zou zijn, deze zaken ook eens aan de Raad voor te leggen en met de Raad te bespreken.

Zo is bijv. de situatie met betrekking tot de verruiming van de kwantitatieve restricties binnen de EEG, en de verruiming van deze restricties door de Franse overzeese gebieden tegenover de EEG-landen, nog steeds niet bevredigend geregeld. Het betreft hier verplichtingen, welke primair door de Lid-staten moeten worden uitgevoerd, maar waarbij de Commissie een zekere bemiddelende en stimulerende rol kan spelen. Dit laatste lukt niet erg, sommige Lid-staten blijven moeilijk en het zou dus voor de hand liggen, dat de Commissie deze zaken in de Raad moet bespreken in plaats van steeds voortgaat hierover op ambtelijk niveau te praten. Ook het geleidelijk openen van de verschillende staatsmonopolies, zoals bijv. het Frans-Italiaanse tabaksmonopolie, is een probleem waarmee grote Nederlandse belangen zijn gemoeid, doch waaraan nog geen begin van uitvoering is gegeven. Ook hier ligt de blaam primair bij de Lid-staten, doch de Commissie, als waker van het Verdrag, had hier zeker met grote activiteit kunnen optreden en zou dit probleem, gezien de onbevredigende reacties, met de Lid-staten best kunnen voorleggen aan de Raad.

Weer iets anders ligt de situatie met betrekking tot die onderwerpen, waarvoor de Commissie voorstellen moet doen aan de Raad en de Raad moet beslissen. De belangrijkste hiervan zijn voorstellen met betrekking tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het vervoersbeleid, de subsidies en kartels, de vrijheid van het personen-, diensten- en kapitaalverkeer en vele andere. De procedure die de Commissie volgt, is dat zij voor deze onderwerpen deskundigen uitnodigt naar Brussel, vervolgens aan deze deskundigen gegevens vraagt en

- vraagt -

vraagt hoe de opvattingen in hun land zijn en dan in een verder stadium er toe overgaat met deze deskundigen te bespreken op welke wijze een oplossing voor de vraagstukken gevonden zou kunnen worden. De Commissie hoopt dus op ambtelijk niveau met de nationale deskundigen tenslotte tot overeenstemming te geraken met de bedoeling de inhoud van het overeengekomene als een voorstel voor te leggen aan de Raad en in de verwachting, dat de Raad dit dan zonder meer zal fiatteren.

Ook deze werkwijze kan slechts tot moeilijkheden aanleiding geven. Aanvaardt de Raad de Commissievoorstellen toch niet geheel, dan is de Commissie wat gepikeerd en vraagt zij om ambtenaren met meer gezag of volmachten. In deze werkwijze komt ook het College van Permanente Vertegenwoordigers ~~wat~~ in de lucht te hangen. De beste werkwijze zou zijn, en deze wordt in het algemeen ook door de KSG en de Hoge Autoriteit gevolgd, dat de Commissie de nationale deskundigen slechts raadpleegt om ingelicht te worden, gegevens te krijgen en eventueel te vernemen wat de opvattingen in de betrokken Lid-staat ongeveer zijn. Daarna behoren de deskundigen naar huis te worden gezonden en behoort de Commissie zelf in eigen huis een voorstel uit te werken, dat zij aan de Raad voorlegt. De Raad kan hier dan over discussiëren, de voorstellen van de Commissie verwijzen naar de Permanente Vertegenwoordigers en tenslotte aan de hand van het verslag van de P.V.'s nogmaals discussiëren en zo mogelijk tot conclusies komen.

Bij deze werkwijze wordt het zwaartepunt van de besprekingen en de pogingen om tot overeenstemming te komen gelegd naar de Raad en de P.V.'s in plaats van, zoals de Commissie thans probeert, bij de ambtenaren. Bij de hierboven uiteengezette werkwijze komt de rol van de P.V.'s beter tot zijn recht en ligt ook de verhouding tussen de eventuele werkgroepen van deskundigen, die de P.V.'s te hunnen behoeve aanwijzen, en het Comité van P.V.'s duidelijker dan nu het geval is. Nu immers treden verschillende commissies van nationale deskundigen min of meer zelfstandig op, komen tot conclusies en gaan verder huns weegs, terwijl de P.V.'s min of meer buiten het directe beraad met de commissies komen te staan.

4. Indien U het met bovenstaande analyse en kritiek eens zou zijn, dan zijn er twee wegen waarlangs Uwerzijds verbetering van de situatie gebracht zou kunnen worden.

In de eerste plaats zou van Uw kant een aantal onderwerpen, ten aanzien waarvan wij de gang van zaken niet bevredigend vinden, in de Raad eens aan de orde

- gesteld -

gesteld kunnen worden ter discussie. Zij zouden dus met name op de agenda moeten worden gezet en van Nederlandse zijde in het kort worden toegelicht, waarna een gesprek kan volgen zowel met de andere Lid-staten, wanneer deze de oorzaak van de moeilijkheden zijn (zoals bij contingenten en monopolies) of met de Commissie, wanneer naar onze mening de Commissie onvoldoende activiteiten ontwikkelt (bijv. met betrekking tot de overzeese gebieden of met betrekking tot de vaststelling van de criteria voor minimumprijzen in de landbouw of ook met betrekking tot de Vrijhandelszone). Hiermede bereikt U, dat de Commissie gedwongen wordt zich meer en meer met de Raad te verstaan; hiermede kunt U tevens bereiken, dat bepaalde onderwerpen minder ondershands worden afgedaan, maar iets meer geordend en met meer tempo opgelost kunnen worden.

In de tweede plaats zou Uwerzijds in verband met het aansnijden van onderwerpen, zoals hierboven bedoeld, in de Raad eens gewezen kunnen worden op art. 162 van het EEG-verdrag. Dit artikel bepaalt, dat de Raad en de Commissie elkaar raadplegen en in onderlinge overeenstemming de wijze waarop zij samenwerken, regelen. Dit artikel opent de mogelijkheid om over het hele in deze nota gesignaleerde probleem eens van gedachten te wisselen.

5. Als U ook hiervoor zoudt voelen, dan zou ik gaarne Uw machtiging hebben om met het eerste van beide voorstellen te beginnen en aan het Secretariaat van de Raad te vragen een twee- of drietal onderwerpen van deze aard op de agenda te plaatsen voor de eerstvolgende vergadering. Daarbij gaat het er alleen om, dat Uwerzijds een aantal vragen worden gesteld, in de hoop dat de Franse of Duitse vertegenwoordiger zal reageren en dat de Commissie een uiteenzetting zal geven en dat de vergadering besluit de Commissie te vragen voor de eerstvolgende vergadering een aantekening over deze punten te doen rondzenden ter discussie.

Een gesprek over art. 162 kan dan in een later stadium worden geëntameerd, waarbij ik er veel voor zou voelen, indien dit zou worden voorbereid door de Permanente Vertegenwoordigers.

Gaarne verneem ik Uw opinies terzake.

6-3-1959